

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 2.05.234

**Inventaris van het archief van de Nederlandse
Ambassade in de Duitse Democratische Republiek,
1973-1974**

Versie: 06-07-2021

CAS 1126

Nationaal Archief, Den Haag 2008

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
Inleiding.....	7
Organisatie van de Buitenlandse Dienst.....	7
Directie Buitenlandse Dienst (DBD).....	7
De vertegenwoordigingen.....	8
Bilaterale diplomatieke vertegenwoordigingen.....	8
Multilaterale diplomatieke vertegenwoordigingen.....	9
Consulaire vertegenwoordigingen.....	9
Taken van de vertegenwoordigingen.....	9
Taakverdeling.....	10
Politieke aangelegenheden.....	10
Economische aangelegenheden.....	10
Consulaire aangelegenheden.....	11
Ten behoeve van Nederlanders.....	11
Ten behoeve van buitenlanders.....	11
Pers- en Culturele aangelegenheden.....	11
Werkzaamheden van Permanente Vertegenwoordigingen.....	11
Kort historisch overzicht.....	12
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	12
De verwerving van het archief.....	12
Inhoud en structuur van het archief.....	13
Selectie en vernietiging.....	13
Verantwoording van de bewerking.....	13
Algemene toelichting.....	13
Materiële verzorging.....	14
Ordering van het archief.....	14
Verwant materiaal.....	16
Beschikbaarheid van kopieën.....	16
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	17
0. Algemeen.....	17
1. Organisatie.....	18
2. Protocol.....	19
3. Juridische aangelegenheden.....	20
5. Waterstaat, verkeer en vervoer en verbindingen.....	21
6. Economie, arbeid.....	22
6.1. Economie.....	22
6.2. Arbeid.....	22
7. Sociale aangelegenheden.....	23
8. Culturele aangelegenheden.....	24
9. Staatskunde, landsverdediging, internationale organisaties.....	25
9.1. Staatskunde.....	25
9.2. Landsverdediging.....	26
9.3. Internationale organisaties.....	26

Bijlagen.....27
Concordans 27

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Nederlandse Ambassade in Duitse Democratische Republiek [DDR, Oost-Duitsland] (standplaats Oost-Berlijn)

Archiefbloknummer:

Z153

Omvang:

93 inventarisnummer(s) 1,20 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands.

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Nederlandse Ambassade in de Duitse Democratische Republiek, , 1973-1974

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief van de Nederlandse Ambassade in de Duitse Democratische Republiek is gerubriceerd volgens de archiefcode van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en bevat stukken van algemene, organisatorische en protocolaire aard. Voorts zijn er stukken aanwezig omtrent juridische kwesties, verkeer en vervoer (o.m. scheep- en luchtvaart), de economie en de economische betrekkingen van de DDR met het buitenland, sociale kwesties, culturele aangelegenheden, en de binnenlandse en buitenlandse politiek van de DDR (w.o. defensie en de betrekkingen met internationale organisaties).

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Deels openbaar, deels beperkt openbaar (A).

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Nederlandse Ambassade in Duitse Democratische Republiek [DDR, Oost-Duitsland] (standplaats Oost-Berlijn), nummer toegang 2.05.234, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Ambassade DDR, 2.05.234, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

INLEIDING

In deze inventaris zijn de archiefbescheiden opgenomen van de Nederlandse Ambassade in de Duitse Democratische Republiek met als standplaats Berlijn over de periode 1973 - 1974. In 1973 werd de Duitse Democratische Republiek door Nederland erkend en werd de Nederlandse Ambassade opgericht. De naam van de chef de poste van de Nederlandse Ambassade in de Duitse Democratische Republiek staat hieronder opgenoemd. Achter de naam van elke chef de poste staat tussen haakjes vermeld tot en met in welk jaar deze de functie bekleedde. Dit was voor de jaren 1973 - 1974:

Dr. K.W. Reinink, Buitengewoon en Gevolmachtigd Ambassadeur (1973 - 1977).

Hieronder volgt een algemene beschrijving over de buitenlandse vertegenwoordigingen van Nederland bij vreemde mogendheden en internationale organisaties. Deze is letterlijk overgenomen uit hoofdstuk van 7 van het institutioneel onderzoek naar de beleidsterreinen buitenland en ontwikkelingssamenwerking van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, 1945 - 1990 [1994], PIVOT-rapport nummer 103, 's-Gravenhage, 2003.

ORGANISATIE VAN DE BUITENLANDSE DIENST

DIRECTIE BUITENLANDSE DIENST (DBD)

Tot 1945 bestonden er voor het in het buitenland werkzame personeel van het ministerie drie diensten. De Diplomatieke Dienst, de Consulaire Dienst en de Tolkendienst. Leden van de Diplomatieke Dienst hielden zich bezig met het onderhouden van contacten op regeringsniveau over politieke en diplomatieke aangelegenheden. Economische en consulaire aangelegenheden werden behandeld door leden van de Consulaire Dienst. De Tolkendienst bestond uit een groep in Arabische, Japanse en Chinese taal en cultuur gespecialiseerde personen.¹

De Diplomatieke Dienst was voor de Tweede Wereldoorlog beperkt van omvang en telde slechts 59 diplomaten. De Consulaire Dienst had een veel grotere omvang. Deze bestond, inclusief de honoraire consuls, uit bijna 700 personen. De Tolkendienst tenslotte kende in mei 1940 slechts elf leden.²

Tijdens de Londense periode van de Nederlandse regering werd een plan gemaakt om de drie afzonderlijke diensten te integreren. De overwegingen daarbij waren van tweeërlei aard. Enerzijds diende meer waarde te worden gehecht aan de persoonlijkheid van de Nederlandse vertegenwoordiger in het buitenland en minder aan de sociale achtergrond van de kandidaten. Anderzijds had de samensmelting van de diverse diensten vele praktische voordelen en waarborgde deze een betere behartiging van de belangen van Nederlands-Indië. Met het Koninklijk Besluit van 21 december 1945 kwam een einde aan het afzonderlijke bestaan van de Consulaire Dienst, de Diplomatieke Dienst en de Tolkendienst. Door samenvoeging van deze diensten functioneerde er vanaf 1 januari 1946 één Directie Buitenlandse Dienst (DBD), waaronder de nieuw gevormde Buitenlandse Dienst ressorteerde. De minister van Buitenlandse Zaken, mr. E.N. van Kleffens formuleerde de motieven voor de samenvoeging als volgt:

1 A. Kersten, Buitenlandse Zaken in ballingschap. Groei en verandering van een ministerie 1940 - 1945 (Alphen aan den Rijn 1981) 74-75.

2 Idem, 80-89.

'Handhaving van afzonderlijke diplomatieke en consulaire diensten elk met hun eigen personeel en verschillende dienstvoorwaarden is niet meer van deze tijd, nu het werk dat voorheen aan de consulaire posten toeviel voor een groot deel naar diplomatieke posten is verschoven'.³

DE VERTEGENWOORDIGINGEN

De werkzaamheden van de Buitenlandse Dienst werden verricht door de Nederlandse vertegenwoordigingen in het buitenland. Binnen die groep van vertegenwoordigingen vielen drie categorieën te onderscheiden.

1. Bilaterale diplomatieke vertegenwoordigingen
 - a. gezantschappen
 - b. ambassades
 - c. militaire missies
2. Multilaterale diplomatieke vertegenwoordigingen
3. Consulaire vertegenwoordigingen
 - a. consulaten-generaal
 - b. consulaten
 - c. vice-consulaten
 - d. consulaire agenten

BILATERALE DIPLOMATIEKE VERTEGENWOORDIGINGEN

Het onderhouden van diplomatieke betrekkingen met een vreemde mogendheid impliceert de accreditatie van een ambassadeur bij het staatshoofd van die betreffende mogendheid. Dit betekent niet dat in elk land waarmee Nederland diplomatieke relaties onderhoudt ook een ambassade is gevestigd, want een ambassadeur kan bij meerdere regeringen geaccrediteerd zijn. De ambassade is het formele en officiële kanaal waardoor twee regeringen contact met elkaar onderhouden. De laatste Nederlandse gezantschappen werden in de jaren zeventig verheven tot ambassade. In een enkel geval staat aan het hoofd van een Nederlandse vertegenwoordiging in het buitenland een (tijdelijk) zaakgelastigde. Het verschil tussen deze benamingen is vooral protocollair van aard. Een ambassadeur is geaccrediteerd bij het staatshoofd van het ontvangende land, een gezant bij de regering van het ontvangende land en een (tijdelijk) zaakgelastigde bij de minister van Buitenlandse Zaken van het ontvangende land. Voor de status van het hoofd van zending is het onderscheid tussen ambassadeur, gezant of (tijdelijk) zaakgelastigde niet van belang. Slechts met betrekking tot voorrang en etiquette bestaat er onderscheid tussen de hoofden van zending.

Wel is het zo dat een land door middel van het uitzenden van een ambassadeur, gezant of (tijdelijk) zaakgelastigde uitdrukking kan geven aan de waarde die het hecht aan de diplomatieke betrekkingen met een ontvangend land.

De werkzaamheden van het in deze inventaris beschreven archief van bilaterale posten kunnen grofweg verdeeld worden in politieke aangelegenheden, protocollaire aangelegenheden, handelsaangelegenheden, aangelegenheden betreffende pers en culturele zaken en consulaire aangelegenheden. Van een aantal van deze zaken zijn stukken in deze inventaris terug te vinden.

Het ambtsgebied waarover de diplomatieke bevoegdheden van een Nederlandse vertegenwoordiging zich uitstrekt is gelijk aan de landsgrenzen van de ontvangende staat.

3 Nationaal Archief (NA) Den Haag, Archief Directie Buitenlandse Dienst (DBD), 1945 - 1954, 2.05.51, inv. nr. 35

MULTILATERALE DIPLOMATIEKE VERTEGENWOORDIGINGEN

De Nederlandse multilaterale diplomatieke vertegenwoordigingen werden aangeduid met de term: Permanente Vertegenwoordigingen (PV) van het Koninkrijk. De ambassadeurs die aan het hoofd van een dergelijke PV stonden werden geaccrediteerd bij de betreffende internationale organisaties. De PV's hadden een meer gespecialiseerde taak dan de ambassades. Zij waren gericht op de werkzaamheden van de internationale organisatie. Voor de permanente vertegenwoordigingen gold dat zij slechts een klein gedeelte van de hierna beschreven taken vervulden. Consulaire werkzaamheden verrichtten zij in het geheel niet.

CONSULAIRE VERTEGENWOORDIGINGEN

Aan het hoofd van een consulaire post staat een consul of een consul-generaal, al of niet honorair. De taken van een consulaire post zijn vooral van economische en uiteraard consulaire aard. Politieke rapportages werden door een consulaire post zelden geleverd.

Het district of ressort van een consulaire vertegenwoordiging wordt in overleg tussen de Nederlandse regering en het ontvangende land vastgesteld. Indien in een land waar Nederland een consulaire vertegenwoordiging had ook een Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging was gevestigd was de consulaire post ondergeschikt aan die vertegenwoordiging.

Het ressort van een consulaat of consulaat-generaal kon worden onderverdeeld in een aantal ressorten ten behoeve van enkele kleine, meestal honoraire, (vice-)consulaten. Vooral in landen waar zich veel Nederlanders hebben gevestigd (Australië, Canada, Verenigde Staten) was dit het geval

TAKEN VAN DE VERTEGENWOORDIGINGEN

Artikel 1 van het Reglement van de Buitenlandse Dienst (Kvan 13 oktober 1951, Staatsblad nr. 499) omschrijft de taak van de Buitenlandse Dienst. De door het Koninkrijk der Nederlanden ondertekende Verdragen van Wenen inzake diplomatiek en consulaire verkeer komen hiermee overeen.⁴

Die taken zijn:

- a. Het Koninkrijk in het buitenland te vertegenwoordigen,
- b. De buitenlandse betrekkingen van het Koninkrijk te onderhouden door middel van contacten met de regering van de ontvangende staat,
- c. Buiten het grondgebied de belangen van het Koninkrijk en van de onderdanen te behartigen en te beschermen,
- d. Met alle wettige middelen inlichtingen omtrent het buitenland te verzamelen en te verstrekken die voor de regering en voor de bewoners van het Koninkrijk van belang kunnen zijn,
- e. Buiten het grondgebied van het Koninkrijk de gerechtelijke, buitengerechtelijke en administratieve handelingen en werkzaamheden te verrichten welke krachtens internationale overeenkomsten en de wetten en voorschriften van het Koninkrijk aan diplomatieke en consulaire ambtenaren zijn opgedragen of waartoe deze bevoegd zijn verklaard,
- f. Het verrichten van alle andere door of vanwege de regering op te dragen werkzaamheden,
- g. Het bevorderen van vriendschappelijke betrekkingen tussen het Koninkrijk en de ontvangende staat en het tot ontwikkeling brengen van hun betrekkingen op economisch, wetenschappelijk en cultureel gebied.

4 Verdrag van Wenen inzake diplomatiek verkeer, 18 april 1961 (Trb. 1962, nr. 159); Verdrag van Wenen inzake consulaire betrekkingen, 24 april 1964 (Trb. 1981, nr. 143).

Bovenstaande taken dienden te worden uitgevoerd met inachtneming van het volkenrecht, in het bijzonder de voor het Koninkrijk of de samenstellende delen van het Koninkrijk bindende internationale verdragen en andere overeenkomsten. Ook dienden bij de uitoefening van de taak de wetten en gebruiken van het land van accreditering in acht te worden genomen.

De taakelementen werden in bilateraal en in multilateraal verband uitgeoefend.

TAAKVERDELING

In materiële zin kan het werk van de ambassades en consulaten globaal worden onderverdeeld in politieke aangelegenheden, economische aangelegenheden, consulaire aangelegenheden en pers- en culturele aangelegenheden.

POLITIEKE AANGELEGENHEDEN

- Het volgen van de binnenlandse en buitenlandse politieke ontwikkelingen in het land of bij de internationale organisatie waarbij de missie geaccrediteerd is. Het rapporteren aan de Nederlandse Regering omtrent de voor Nederland relevante ontwikkelingen opdat die bij het formuleren van haar beleid daar rekening mee kan houden.
- Het uitdragen van het Nederlandse politieke beleid - tevens in het belang van de bevordering van de internationale rechtsorde - bij de autoriteiten, waarbij de post is geaccrediteerd, respectievelijk de andere leden van de internationale organisatie, ten einde te bewerkstelligen dat het beleid van die autoriteiten (of van die landen) zich, voor zover nodig en/of wenselijk, aan dat Nederlandse beleid aanpast of conformeert.
- Behartiging van belangen van andere landen. Dit omvat de behartiging van de politieke belangen van Luxemburg in die landen waar Luxemburg geen vertegenwoordiging heeft. Deze verdragsrechtelijke vastgelegde verplichting wordt gedeeld met België, dat de commerciële en consulaire taken vervult in landen waar Luxemburg geen vertegenwoordiging heeft.
- Na de Tweede Wereldoorlog verliet de Nederlandse regering de vooroorlogse neutraliteitspolitiek. Een gevolg hiervan was dat tussen de bondgenoten in de NAVO en tussen de leden van de Europese Gemeenschap in alle hoofdsteden waar meerdere NAVO- of EG-landen zijn vertegenwoordigd regelmatig overleg werd gevoerd om tot gemeenschappelijke standpunten te komen.

ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN

Op grond van een overeenkomst werken de posten ook voor het Directoraat-Generaal voor de Buitenlandse Economische Betrekkingen (BEB) en de Exportbevordering- en Voorlichtingsdienst (EVD) van het ministerie van Economische Zaken. Deze overeenkomst, in de wandeling "het Concordaat" ⁵, werd op 26 juli 1950 door de Raad voor Economische Aangelegenheden (REA) goedgekeurd. Op grond van deze overeenkomst waren de BE en de EVD gerechtigd instructies op handelspolitiek gebied aan de posten te geven. ⁶

De economische werkzaamheden kunnen worden onderscheiden in macro-, meso- en micro-economische (respectievelijk het gehele land, een bedrijfstak en een bedrijf betreffende).

⁵ NA, DBD, 2.05.51, nv. nr. 32

⁶ A.M. van der Togt, Het Ministerie van Buitenlandse Zaken in een veranderende wereld. Organisatorische aspecten van de vorming van het buitenlands beleid 1945-1974 (Nijmegen 1984) 32.

CONSULAIRE AANGELEGENHEDEN

TEN BEHOEVE VAN NEDERLANDERS

- Het zorgdragen voor de Nederlandse kolonie en Nederlandse toeristen in het buitenland. De meest voorkomende werkzaamheden hiervoor zijn:
 - a. verstrekking, verlenging en wijziging van reisdocumenten voor Nederlanders, alsmede diplomatieke, consulaire en dienstpaspoorten,⁷
 - b. opmaken van legalisaties,
 - c. verstrekken van juridische adviezen,
 - d. bijstand bij opstellen van notariële akten,
 - e. opmaken van volmachten,
 - f. registratie van opgemaakte akten in een repertorium,
 - g. opmaken van akten van de burgerlijke stand,⁸
 - h. dienstplichtzaken; doorgeleiden van verzoeken tot ontheffing van de dienstplicht voor in het ressort woonachtige Nederlanders,
 - i. repatriëring,
 - j. zorg voor gearresteerden.
- overbrenging van gerechtelijke stukken, rogatoire commissies, legalisaties en andere juridische handelingen,
- scheepvaartzaken, zeebrieven, aanmonstering, scheepsverklaringen,
- vlootbezoeken,
- opsporing van personen in het ressort en het innen van vorderingen,
- hulp bij emigratie.

TEN BEHOEVE VAN BUITENLANDERS

- verlenen van visa voor bezoeken aan Nederland korter dan drie maanden of verstrekken van een 'machtiging voorlopig verblijf' bij een verblijf van langer dan drie maanden,
- doorzending van asiolverzoeken,
- doorgeleiden van klachten over het optreden van Nederlandse overheidsorganen,
- inlichten van buitenlandse autoriteiten betreffende Nederland o.a. inzake de Nederlandse wetgeving.

PERS- EN CULTURELE AANGELEGENHEDEN

Het bevorderen en verbreiden van kennis van het leven en denken van het Nederlandse volk, zijn staatkundige, economische en sociale structuur, zijn cultuur en zijn historie, en over de beginselen en feitelijke gegevens die daarbij een rol spelen. Al dan niet in het kader van een Cultureel Accoord tussen Nederland en het ontvangende land heeft de post tot taak het ontwikkelen van activiteiten en het aanknopen en onderhouden van relaties die de banden tussen beide landen kunnen verstevigen.

WERKZAAMHEDEN VAN PERMANENTE VERTEGENWOORDIGINGEN

De taak van de Permanente Vertegenwoordigingen (PV) van het Koninkrijk der Nederlanden bij internationale organisaties is het voorbereiden van het gezamenlijke beleid en de voorbereiding en formulering van het nationale beleid met betrekking tot die internationale organisaties. De PV's zijn intermediair tussen de nationale administratie en de administratie van de internationale organisatie.

7 Hoofden van diplomatieke posten zijn hiertoe bevoegd op grond van de artikelen 8, 10, 12 en 13 van de Paspoortinstructie Nederland 1952. Het hoofd van de diplomatieke post kan de bevoegdheid delegeren aan consulaire ambtenaren in zijn ressort.

8 Niet alle posten zijn hiertoe bevoegd. Zie voor (wisselende) lijst het Consulair Besluit van 15 september 1956 (Stb. 484) en de wijzigingen hierop.

Uitvoering van de taak geschiedt door het uitdragen van het Nederlandse standpunt ten aanzien van aangelegenheden waarvoor de internationale organisatie in het leven is geroepen en het bevorderen van besluitvorming van de internationale organisaties, veelal via compromissen, waarin de Nederlandse belangen zo goed mogelijk tot hun recht komen.

De werkzaamheden vinden voornamelijk plaats in vergaderingen van ambtelijke overleg- en werkgroepen en, afhankelijk van het soort organisatie, in al of niet regulier overleg van de politiek verantwoordelijken.

De ambtelijke overleg- en werkgroepen kennen bij sommige internationale organisaties een vaste samenstelling, in andere gevallen is er sprake van een ad-hoc overleg.

De definitieve voorbereiding van de besluitvorming vindt plaats in het overleg van de Permanente Vertegenwoordigers. De beslissing over de voorstellen vindt altijd op het departement in Den Haag plaats.

Het uitdragen van standpunten door de Permanente Vertegenwoordigingen kan slechts plaatsvinden indien instructies bestaan over die standpunten. Die instructies worden geleverd door de departementen van algemeen bestuur in Nederland. Het departement van Buitenlandse Zaken treedt formeel op als coördinerend orgaan bij het vaststellen en doorgeleiden van die instructies.

KORT HISTORISCH OVERZICHT

9

Vanaf de oprichting in 1949 ontwikkelde de Duitse Democratische Republiek zich tot een communistische eenpartij-staat naar het voorbeeld van de Sovjet-Unie. Hoewel er in theorie meerdere partijen bestonden was er van oppositie nauwelijks sprake. Tegenstanders van de communisten werden vervolgd. Ook de media en het onderwijs kwamen in het teken te staan van de communistische propaganda. Op het vlak van de buitenlandse politiek moest de DDR zich houden aan de richtlijnen uit Moskou. In de jaren zestig werd vanuit Moskou werd echter druk uitgeoefend op de DDR om samen te werken met de Bondsrepubliek. In 1971 werden er onderhandelingen gevoerd over een basisverdrag met West-Duitsland dat dan ook in 1972 tot stand kwam. De beide Duitslanden erkenden elkaar, hoewel niet volkenrechtelijk, en de betrekkingen werden enigszins genormaliseerd. De voordelen voor de DDR van deze toenadering lagen voornamelijk op het economisch vlak en meer vrijheden voor de bevolking. De Bondsrepubliek Duitsland (BRD) gaf de DDR economische steun in harde westerse valuta. Ook werden producten uit de DDR zonder invoerrechten toegelaten op de EG-markt omdat de DDR niet als buitenland werd beschouwd. Nadat het basisverdrag tussen de twee Duitslanden was getekend werd de DDR door tal van landen erkend. De toenadering tussen de DDR en de BRD had ervoor gezorgd dat de DDR internationaal geaccepteerd werd. Op 18 september 1973 traden de DDR en de BRD gezamenlijk toe tot de Verenigde Naties.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Overbrenging van een overheidsarchief

Inhoud en structuur van het archief

SELECTIE EN Vernietiging

Voor de bewerking van het archief is gebruik gemaakt van de volgende selectielijst:

- Selectielijst voor de neerslag van de handelingen van de minister van Buitenlandse Zaken en de onder hem ressorterende actoren op het beleidsterrein Buitenland over de periode 1945 - 1990, 9 september 2002/nr.C.2002/2848, (Stcrt. 14 november 2002, nr. 220/pag. 11) (RIO 103a)
- Selectielijst voor de neerslag van de handeling van de minister van Buitenlandse Zaken als vakminister en als actor op het beleidsterrein Rijkshuisvesting, 12 maart 2007/nr. C/S&A/07/524, (Stcrt. 26 juli 2007, nr.142/pag. 6) (RIO 45)
- Selectielijst voor de neerslag van de handelingen van de minister van Buitenlandse Zaken als vakminister en als vakminister in Londen, binnen het beleidsterrein Beheer van de Rijksbegroting over de periode 1940 - 1993, vastgesteld bij beschikking van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en de minister van Buitenlandse Zaken, nr. 98.22.RWS/JW d.d. 8 januari 1998 (Stcrt. 30 juli 1998, nr. 142), laatstelijk gewijzigd bij beschikking van de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen en de minister van Buitenlandse Zaken, 25 januari 2005/nr. C/S/05/138 (Stcrt. 31 maart 2005, nr. 62/pag. 34) (RIO 015)
- Selectielijst voor de neerslag van de handelingen van de minister van Buitenlandse Zaken en de onder hem ressorterende actoren op het beleidsterrein Organisatie van de Rijksoverheid over de periode 1945 - 1999, 5 juli 2005/nr. C/S&A/051197 (Stcrt. 16 december 2005, nr. 245/pag. 25), rekening houdend met publicatie in de Stcrt. 14 juni 2007, nr.112/pag.10 (RIO 143)
- Selectielijst voor de neerslag van de handelingen van de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij als vakminister en de onder hem als vakminister ressorterende actoren op het deelbeleidsterrein arbeidsvoorwaarden rijkspersoneel over de periode 1945-1996, 11 september 2007/Nr. C/S&A/07/2236 (Stcrt 16 oktober 2001, nr. 200 / pag. 10), rekening houdend met het Basisselectiedocument op het deelbeleidsterrein van personeelszaken, t.w. het personeelsdossier. Deze lijst is gepubliceerd in de Staatscourant 20 november 2007, nr. 225 / pag. 15 en gerectificeerd in de Staatscourant 18 december 2007, nr. 245. (RIO 073)

Verder zijn, op verzoek van het Nationaal Archief, de bestaande toegangen op het archief ook in deze inventaris opgenomen.

Bij aanvang bestond het archief uit 1,1 meter. Na bewerking hiervan is in totaal 0,5 meter archief voor bewaring overgebleven. De archiefstukken welke voor bewaring in aanmerking kwamen zijn overgedragen aan het Nationaal Archief. De archiefstukken die voor vernietiging in aanmerking kwamen, zijn na verkregen toestemming van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, afgevoerd door Van Gansewinkel Nederland BV en daar op de gebruikelijke wijze vernietigd. Tijdens de selectie zijn ook archiefstukken geselecteerd welke op termijn voor vernietiging in aanmerking kwamen. Het betreft hier onder andere de personeelsdossiers.

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

ALGEMENE TOELICHTING

Dit archiefblok is bewerkt als uitvloeisel van het meerjarenconvenant zoals dit is afgesloten tussen het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Centrale Archief Selectiedienst (CAS) op 29 september 1994.

Het archiefblok omvat het archief van de Nederlandse Ambassade in de Duitse Democratische Republiek te Berlijn. De beginsesuur voor deze inventaris is het jaar 1973. De eindcesuur is gelegen in het jaar 1986. In deze toegang is echter ook een aantal archiefbescheiden opgenomen, waarvan de datering niet binnen de archiefblokperiode vallen.

Voor de schrijfwijze van buitenlandse aardrijkskundige namen is de schrijfwijze gehanteerd die de Nederlandse Taalunie heeft gepubliceerd op haar website. De Grote Bosatlas is gehanteerd als de vorige genoemde site geen uitsluitend bood.

MATERIËLE VERZORGING

Ten behoeve van de overbrenging naar het Nationaal Archief dient het archief te voldoen aan de in de Regeling duurzaamheid archiefbescheiden (2001) gestelde eisen. Concreet betekent dit dat de volgende stappen zijn uitgevoerd:

- Alle ijzerwerk (paperclips, nietjes, hechtmechanieken e.d.) is verwijderd,
- Foto's, lichtdrukken en andere materialen die aan sterkere chemische reacties dan goed papier onderhevig zijn, zijn voorzien van afzonderlijke fourflaps,
- Omslagen, archiefdozen en etiketten voldoen aan de ICN-kwaliteitseis.

ORDENING VAN HET ARCHIEF

Het uiteindelijke resultaat van de bewerking is een klassieke toegang op de archiefbestanden van het archief van de Nederlandse Ambassade in de Duitse Democratische Republiek over de periode 1965 - 1974. De toegang is primair ingedeeld in archiefvormende diensten, namelijk ambassade, consulaten of andere commissies en organisaties. Bij de aanwezigheid van geheime stukken is de toegang secundair onderverdeeld in algemeen archief en geheim archief. Tertiair is de toegang geordend op de 9 hoofdrubrieken van de archiefcode van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, zoals deze in 1978 is vastgesteld. De hoofdrubrieken bestaan uit:

rubrieksnummer	rubrieksnaam
0	Algemeen
1	Organisatie
2	Protocol
3	Juridische aangelegenheden
4	Aangelegenheden van openbare orde, openbare zedelijkheid, openbare gezondheidszorg, openbare veiligheid, volkshuisvesting, leefmilieu
5	Waterstaat, verkeer en vervoer, verbindingen en elektronica
6	Economie, migratie, arbeid
7	Sociale aangelegenheden
8	Culturele en wetenschappelijke aangelegenheden, voorlichting
9	Staatkunde, landsverdediging, internationale organisaties

De benamingen van deze rubrieken, met bijbehorende nummers, zijn voor zover daar stukken van werden aangetroffen overgenomen in deze nieuwe toegang. Binnen deze indeling is, afhankelijk van de aanwezigheid van gerelateerde archiefbescheiden, een nader onderverdeling gemaakt al dan niet gebaseerd op de archiefcode.

Het codenummer is feitelijk een onderwerpsnummer. Dit betekent dat onder één onderwerp meerdere dossiers kunnen vallen die hetzelfde codenummer hebben. Voor het bepalen van de plaats van een archiefstuk binnen de inventaris is gekeken naar de code welke oorspronkelijk aan het archiefstuk is gegeven. Op basis van die code is het archiefstuk onder een rubriek geplaatst. Alleen in die gevallen waarin de gegeven code niet overeenkwam met de inhoud van het dossier, is deze code losgelaten en zijn de stukken geplaatst in de rubriek waar ze inhoudelijk thuis horen. De verschillende archiefstukken zijn zoveel mogelijk chronologisch geordend.

Verwant materiaal**BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN**

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

**BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN
ARCHIEFBESTANDDELEN****o. ALGEMEEN**

1-2	Agenda's van ingekomen en uitgegane stukken.
1973 - 1974	2 delen
	1 1973 mei 01 t/m 1974 juni 27 (t/m agendanr. 1651)	
	2 1974 juni 27 t/m 1975 aug. 04 (t/m agendanr. 1854)	
3	Indexen op ingekomen en uitgegane-, open-, code- en telexberichten en brieven van de Nederlandse Ambassade in de Duitse Democratische Republiek aan het Ministerie van Buitenlandse Zaken en vice versa (accusatiekaarten).
1973 - 1974	1 omslag
4	Dossierinventaris van het archief van de Nederlandse Ambassade in de Duitse Democratische Republiek over de periode 1965 - 1974.
1986	1 stuk

1. ORGANISATIE

- 5** Stukken betreffende de oprichting van de Nederlandse Ambassade in de Duitse Democratische Republiek per 7 mei 1973 en de benoeming van dr. K.W. Reinink tot ambassadeur.
1973 1 omslag
- 6** Verslagen van diverse dienstreizen en excursies in de Duitse Democratische Republiek door de ambassadeur van Nederland.
1973 - 1974 1 omslag
- 7** Stukken betreffende het opstellen van een rapport met algemene en praktische gegevens over de Duitse Democratische Republiek voor nieuwe medewerkers op een Nederlandse diplomatieke post (postrapport).
1974 1 omslag

2. PROTOCOL

- 8** Stukken betreffende het aanbieden van de geloofsbrieven van de Nederlandse ambassadeur dr. K.W. Reinink aan de vicevoorzitter van de Staatsraad van de Duitse Democratische Republiek.
1973 1 omslag
- 9-10** Stukken betreffende aangelegenheden met betrekking tot het Nederlands Koninklijk Huis.
1973 - 1974 2 omslagen
- 9** Viering van het 25-jarig regeringsjubileum van koningin Juliana, 1973
10 Gespreksonderwerpen ten behoeve van het jaarlijkse
diplomatendiner, 1973 - 1974
- 11** Stukken betreffende het toelaten van diplomaten uit de Duitse Democratische Republiek in Nederland.
1973 - 1974 1 omslag
- 12** Stukken betreffende de wijzigingen in de samenstelling van het corps diplomatique in de Duitse Democratische Republiek.
1974 1 omslag

3. JURIDISCHE AANGELEGENHEDEN

- 13** Stukken betreffende de nationaliteitswetgeving in de Duitse Democratische Republiek.
1973 - 1974 1 omslag
- 14** Stukken betreffende de wetgeving in de Duitse Democratische Republiek (DDR) inzake de contacten van officiële instanties en burgers van de DDR met leden van buitenlandse missies en het aannemen van een wet inzake de rechten en plichten van de jeugd.
1973 - 1974 1 omslag
- 15** Stukken betreffende het voeren van overleg met de Duitse Democratische Republiek over de afhandeling van diverse schadeclaims.
1973 - 1974 1 omslag
- 16-17** Stukken betreffende het afsluiten van consulaire akkoorden tussen de Duitse Democratische Republiek en andere landen.
1973 - 1975 2 omslagen
- 16** Diverse landen, 1974
- 17** Nederland, 1973 - 1975
- 18** Memo inzake een door Noorwegen bij de Duitse Democratische Republiek ingediende vordering ten behoeve van alimentatie voor Noorse vrouwen die een kind hebben uit een liaison met een lid van de Duitse Wehrmacht tijdens de Tweede Wereldoorlog.
1974 1 stuk
- 19** Stukken betreffende de bijeenkomst van de Speciale Commissie voor Apartheid in Berlijn van 24 tot en met 29 mei.
1974 1 omslag

5. WATERSTAAT, VERKEER EN VERVOER EN VERBINDINGEN

- 20** Stukken betreffende de energievoorzieningen in de Duitse Democratische Republiek.
1973 - 1974 1 omslag
- 21** Stukken betreffende het sluiten van wegvervoersovereenkomsten tussen de Duitse Democratische Republiek en België, Zweden en Oostenrijk.
1973 - 1974 1 omslag
- 22-25** Stukken betreffende luchtvaartangelegenheden in de Duitse Democratische Republiek.
1973 - 1974 4 omslagen
- 22** Kaping van vliegtuigen, 1973 - 1974
- 23-24** Luchtvaartbetrekkingen met diverse landen. 1973 - 1974
- 23** Diverse landen, 1974
- 24** Nederland, 1973 - 1974
- 25** Luchtvaartverbindingen met Amsterdam en Milaan, 1974
- 26-27** Stukken betreffende scheepvaartangelegenheden in de Duitse Democratische Republiek.
1974 2 omslagen
- 26** Binnenscheepvaartverbinding met de landen van de Benelux, 1974
- 27** Ontwikkeling van de handelsvloot, 1974

6. ECONOMIE, ARBEID

6.1. ECONOMIE

- 28** Stukken betreffende de algemene economische berichtgeving over de Duitse Democratische Republiek.
1973 - 1974 1 omslag
- 29-32** Stukken betreffende de handelsbetrekkingen van de Duitse Democratische Republiek met diverse landen.
1973 - 1974 3 omslagen en 1 stuk
- 29** Algemeen, 1973 - 1974
- 30** Nederland, 1973 - 1974
- 31** Sovjet-Unie, 1974, stuk
- 32** West-Duitsland, 1973 - 1974
- 33** Stukken betreffende de Leipziger Messe gehouden in het voorjaar en najaar van 1973 en 1974.
1973 - 1974 1 pak
- 34** Stukken betreffende de ontwikkelingen in de landbouw in de Duitse Democratische Republiek.
1973 - 1974 1 omslag
- 35** Stukken betreffende de regelgeving voor in- en uitvoer in de Duitse Democratische Republiek.
1973 - 1974 1 omslag
- 36-37** Stukken betreffende het sluiten van samenwerkingsovereenkomsten tussen de Duitse Democratische Republiek en diverse landen.
1973 - 1974 1 pak en 1 omslag
- 36** Nederland, 1973 - 1974, pak
- 37** Diverse landen, 1974
- 38** Codebericht inzake de financiële betrekkingen tussen de Duitse Democratische Republiek en Nederland.
1974 1 stuk
- 39** Stukken betreffende het sluiten van handelsakkoorden tussen de Duitse Democratische Republiek en diverse landen.
1973 - 1974 1 omslag
- ### 6.2. ARBEID
- 40** Stukken betreffende het te werk stellen in de Duitse Democratische Republiek van gastarbeiders uit Algerije.
1974 1 omslag

7. SOCIALE AANGELEGENHEDEN

- 41** Stukken betreffende de Nederlandse Oecumenische Gemeente in Berlijn.
1973 - 1974 1 omslag
[Openbaarheid beperkt tot 01-01-2050](#)
- 42** Stukken betreffende de jeugdorganisatie Freie Deutsche Jugend (FDJ) in de Duitse Democratische Republiek.
1974 1 omslag
- 43** Stukken betreffende het opnemen van vluchtelingen uit Chili in de Duitse Democratische Republiek.
1974 1 omslag

8. CULTURELE AANGELEGENHEDEN

- 44** Stukken betreffende het tiende wereldjeugdfestival gehouden in Berlijn van 28 juli tot en met 5 augustus.
1973 1 omslag
- 45** Stukken betreffende het onderwijs in het Nederlands in de Duitse Democratische Republiek.
1973 - 1974 1 omslag
- 46** Brieven aan de minister van Buitenlandse Zaken inzake interviews met Erich Honecker, partijleider van de Sozialistische Einheitspartei Deutschlands (SED).
1973 - 1974 1 omslag
- 47** Verslag van het schrijverscongres, gehouden in Berlijn van 14 tot en met 16 november.
1974 1 stuk

9. STAATKUNDE, LANDSVERDEDIGING, INTERNATIONALE ORGANISATIES

9.1. STAATKUNDE

48-77

Stukken betreffende de buitenlandse betrekkingen van de Duitse Democratische Republiek.

1973 - 1974

1 pak, 23 omslagen en 8 stukken

48

Kritiek van de vertegenwoordigers van de Arabische landen in de Duitse Democratische Republiek op de Nederlandse politiek met betrekking tot het Midden-Oosten vraagstuk, 1973, stuk

49-73

Diplomatieke betrekkingen van de Duitse Democratische Republiek.
1973 - 1974

49

Algemeen, 1973 - 1974

50

Afrika, 1974

51

Azië, 1973 - 1974

52

België, 1973 - 1974

53

Bulgarije, 1974, stuk

54

China, 1974, stuk

55

Finland, 1974

56

Frankrijk, 1974

57

Hongarije, 1974, stuk

58

Italië, 1973 - 1974

59

Joegoslavië, 1973 - 1974

60

Latijns-Amerika, 1973 - 1974

61

Luxemburg, 1973

62

Midden-Oosten, 1973 - 1974

63

Mongolië, 1973 - 1974

64

Polen, 1974, stuk

65

Portugal, 1974

66

Roemenië, 1973, stuk

67

Scandinavië, 1974, stuk

68

Sovjet-Unie, 1973 - 1974

69

Tsjecho-Slowakije, 1974

70

Verenigd Koninkrijk, 1974, stuk

71-72

Verenigde Staten. 1974

71

Algemeen, 1974

72

Bijeenkomst van de Vereniging voor Vriendschap tussen de Sovjet-Unie en Duitsland, gehouden te Dresden van 11 tot en met 12 mei, 1974

73

West-Duitsland, 1973 - 1974, pak

74

Overleg op het niveau van directeuren Europa (Comité Politique, COPO) inzake het vaststellen van een gemeenschappelijk beleid met betrekking tot de betrekkingen met de Duitse Democratische Republiek, 1973 - 1974

75

Verslagen van de bijeenkomsten van de Werkgroep Oost-Europa in het kader van de Europese Politieke Samenwerking, 1973 - 1974

76

Behartigen van de politieke belangen van Luxemburg door Nederland in de Duitse Democratische Republiek, 1974

77

Contacten met communistische partijen uit andere landen, 1974

- 78-85** Stukken betreffende de binnenlandse politieke ontwikkelingen in de Duitse Democratische Republiek.
1973 - 1975 1 stuk en 7 omslagen
- 78** Algemeen, 1973 - 1974
79 Overlijden van het staatshoofd Walter Ulbricht, 1973
80 Kabinetswijzigingen, 1973 - 1974
81 Parlement (Volkskamer), 1973 - 1974
82 Sozialistische Einheitspartei Deutschlands (SED), 1973 - 1974
83 Jaarrapporten, 1973 - 1975
84 Verhouding tussen kerk en staat, 1974
85 Verkiezingen, 1974, stuk

9.2. LANDSVERDEDIGING

- 86** Stukken betreffende de deelname van de Duitse Democratische Republiek aan de Conferentie voor een Europees Veiligheidsstelsel (CEVS).
1973 - 1974 1 omslag
- 87** Stukken betreffende de deelname van de Duitse Democratische Republiek aan het Warschaupact.
1973 - 1974 1 omslag
- 88** Stukken betreffende de uitwisseling van militaireattachés tussen de Duitse Democratische Republiek en Nederland.
1973 - 1974 1 omslag
- 89** Verslag van de rede van minister Hoffmann van Defensie van de Duitse Democratische Republiek gehouden bij de afsluiting van jaargang 1974 van de militaire academie.
1974 1 stuk

9.3. INTERNATIONALE ORGANISATIES

- 90-93** Stukken betreffende de verhouding van de Duitse Democratische Republiek tot internationale organisaties.
1973 - 1974 1 stuk en 3 omslagen
- 90** Council of Mutual Economical Aid (Comecon), 1973, stuk
91 Europese Economische Gemeenschap (EEG), 1973 - 1974
92 Internationale Labour Organization (ILO), 1973 - 1974
93 Verenigde Naties (VN), 1974

BIJLAGEN

CONCORDANS

Deze concordans (omnummeringstabel) verwijst naar de archiefcode van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en de inventarisnummers van het archief van de Nederlandse Ambassade in de Duitse Democratische Republiek over de periode 1973 - 1974.

Oude code	Inv.nr.
	1
	2
	3
	4
026	72
031	6
10	7
102	5
23	10
24	8
271.6	9
281.0	11
281.0	12
312	16
312	17
313.213	15
321.1	14
321.210.2	13
321.23	19
333.4	18
335.3	39
550.8	20
552.1	21
553.0	27
553.20	26
554.0	23
554.1	24
554.634	22
554.72	25
600	28

Oude code	Inv.nr.
610.301	36
610.301	37
611.441.1	38
613.210.12	33
613.211.0	35
613.213	29
613.213.11	30
613.213.12	31
613.213.12	32
614.1	34
664.3	40
726.0	43
751	41
752	42
812.50	46
816	47
824.1	44
824.2	45
902	78
902	83
911.21	79
911.23	80
911.24	81
911.31	82
911.32	85
911.34	84
912.20	50
912.20	51
912.20	52
912.20	53
912.20	54
912.20	55
912.20	56
912.20	57
912.20	58
912.20	59

Oude code	Inv.nr.
912.20	60
912.20	61
912.20	62
912.20	63
912.20	64
912.20	65
912.20	66
912.20	67
912.20	68
912.20	69
912.20	70
912.20	71
912.20 en 912.21	49
912.20, 912.231	73
912.3	76
913.11	74
913.11	75
913.211.0	48
913.521	77
921.10	89
921.220	88
921.30	87
921.353.1	86
996	90
996	91
996	92
999.0	93